

1931.

Antal demonstranter: 1.300.

Demonstrationsväg: Kungstorget-Folkets Park.

Talare: Ombudsman Otto Wagnsson, Göteborg.

Järnvägsmännen samlades under florbehängd fana med anledning av dödsolyckan i Dingle, då lokeldare Boström omkom.

Vädret: Varmt och ljuvligt som sig bör på första maj.

Arbetarekommunens ordförande, Axel V. Johansson hälsade välkommen.

Otto Wagnsson berörde i sitt anförande angreppen på arbetarrörelsens 1:a maj demonstrationer. Från såväl höger som vänster anses numera att första majdemonstrationerna förlorat sin betydelse. "Arbetarna har fått sina gamla krav uppfyllda påstås från högerhåll under det att syndikalisterna beskylla oss för att ha svikit våra gamla ideal". Mycket har således vunnits, men det finns ingen anledning att slå sig till ro härmed.

Vi behöver bättre arbetsskydd, ålderdomsförsäkring samt inte minst en snar lösning av vår tids kräftskada, arbetslöshetsproblemet. Mycket skulle vinnas om vi använde de dryga försvarsbördorna till en förbättring av arbetarnas ställning. Till sist slutade han med en uppmaning till fortsatt kamp för de socialdemokratiska idéerna, till allas gemensamma bästa. Herr Axel V. Johansson föredrog partiuttalandet som antogs. Uttalandet innehöll krav på produktiva statsarbeten, s.k. beredskapsarbeten.

1932.

Antal demonstranter: 2.000, 30 fanor. På plats: 2.500.

Demonstrationsväg: Kungstorget- Folkets Park.

Talare: Riksdagsman Axel Lindqvist, Halmstad, glasslipare, ett yrke som han trots allt fler uppdrag behöll tills han var över 50 år. En av de stora parlamentarikerna i årsklassen närmast efter Branting.

Vädret: Strålände vackert, en verkligt solig och mild förvårsdag.

Arbetarekommunens ordf. Axel V. Johansson hälsade välkommen.

Erinrade om att man sedan fjolårets 1-majdemonstration firat 50-årsminnet av August Palms första offentliga socialdemokratiska föredrag här i landet. Mycket av det som då krävdes har realiserats, men många önskemål äro alltjämt ouppfyllda.

Då dagens föredragshållare blivit något fördröjd vid 1- majdemonstrationen i Munkedal, utfyllde folkskollärare Einar Dahl en stunds paus med ett anförande riktande sig främst till ungdomen, som han varnade för ytlighet och manade till fördjupning och allvar såsom förutsättning för att kunna bygga upp en ljusare framtid i vår stad, vårt land och hela världen.

Riksdagsman Lindqvist, som under tiden anlönt tog så till orda. Berörde arbetslösheten, beklagansvärt särskilt för ungdomen, som ej kan få lära sig något yrke. Ute i världen går nu väl 20 miljoner friska starka människor utan sysselsättning. Här hemma var i slutet på februari över 108 000 personer anmälda som arbetslösa. Bohuslän kom som tvåa bland länen, med 11.257 anmälda arbetslösa. Socialdemokraternas krav på en i

tid ordnad arbetslöshetsförsäkring skulle nu varit till ofantligt stor hjälp, men " den mätte hade som vanligt svårt att förstå den hungrande". De fattiga kunna emellertid icke hjälpa varandra, utan de rika måste träda emellan genom höjda förmögenhetsskatter. Önskemål om jämnare inkomst och förmögenhetsfördelning framfördes. Förslaget om en statspolis kritiserades och skäl för socialdemokraternas krav på ökad kontroll över bankväsendet anfördes. Det gagnar dock föga att i tal och skrift racka ner på kapitalismen, om man ej på valdagen gör sin medborgerliga plikt. Det är med handling, ej med ord man når ett mål. Varnade för slöhet, ligkiltighet och splitt ring inom arbetareleden. Talaren manade de unga att skaffa sig kunskaper för att kunna bygga upp ett nytt samhälle, bättre än det nuvarande och där större rättfärdighet bor.

1933.

Antal demonstranter: I tåget 2.000, 25 fanor o standar. På plats 4.000.
Demonstrationsväg: Kungstorget- Folkets Park.

Talare: Riksdagsman Adolf Olsson , Gävle. I ungdomen murare. En av dem som ledde uppbyggandet av arbetarrörelsen i Gästrikland-Hälsingland. Invald i riksdagen 1921, ledande inom skatteutskottet.

Huvudparoller: ***För rätten att leva , arbete och försörjnings-
möjligheter, mot nöd och elände, mot våld och förtryck.***

Övriga paroller: ***Giv oss arbete. Stöd regeringens förslag. De
arbetslösas förening F.C .***

Erik Blomdahl hälsade välkommen.

Adolf Olsson kom in på ställningen inför de viktiga avgöranden som förestår i riksdagen. Det gäller att stoppa orosstiftarna på båda sidor, som genom sitt okloka uppträdande äventyrar den uppgörelse som ska ge folket bröd och arbete. Regeringens program går ut på att bryta den förlamning som vilar tungt över vårt land. Det är ej bara arbetarna som skulle få sysselsättning genom regeringens program, utan hela vårt näringsliv kan väntas få gott därav. Det är en verklig välfärdspolitik som skall inledas. (Talaren åsyftade i sitt anförande till en uppgörelse med Bondeförbundet om arbetslöshetshjälpen, den s.k. kohandeln).

Kostnaderna för arbetslöshetshjälpen blir ej nämnvärt mindre efter borgerliga linjen. I båda fallen måste pengarna lånas. Talaren kunde förstå en del borgerligas betänkligheter inför kostnaderna, men han kunde omöjligt förstå de arbetarrepresentanter, som kallat regeringsprogrammet ett hungerprogram. Åt sådana arbetarrepresentanter ville talaren säga "vet hut" (applåder). Talaren varnade även för de attacker mot demokratin, som göras från olika håll. Man bör ej underskatta faran, vare sig den kommer från höger eller vänster. Det är samma metod i bolsjevismen, fascismen och nationalsocialismen. Lärofadern sitter i Moskva. Här måste fordras klara linjer: diktatur eller demokrati. En var måste göra sitt val. Vi välja demokratin, ty vi vilja tänka och handla fritt i ett fritt land. Eniga vi stå, söndrade vi falla, det ordet är alltjämt sanning.

Låt oss visa hem sektmakare och sönderrivare. Stå vi eniga ska Sveriges arbetarklass få makt att garantera vårt land en sund och lycklig framtid. Tågets 1:a del: Arbetarekommunens folk, kvinnoklubben, tjänstemannaföreningen, typograferna, tunnbindarna (bistra och allvarliga), byggnadssnickarna, Tändstickans gubbar, livsmedelsarbetarna, stenhuggarna och postmännen.

2:a del: Konfektionsflickornas glada och i vårstass eleganta trupp, gruvarbetarna, snäckskalsarbetarna, målarna och efter dem följde telefonare i en lång rad och så marscherade bryggeriarbetarna, handelsarbetarna och Styrbords unga garde fram med elektrikerna, metallarbetarna, murarna, snickerifabriksarbetarna och de kommunala mannarna efter sig. Tåget avslutades med bleck- och plåtslagarna, samt en svans av stadens förhoppningsfulla ungdom.

Talaren avtackades av Herr Blomdahl, varefter ett uttalande antogs.

1934.

Antal demonstranter: I tåget 3.200.

Demonstrationsväg: Kungstorget- Folkets Park.

Talare: Riksdagsman Erik Fast, Nässjö. Möbelsnickare och ombudsman i Jönköpings läns partidistrikt. Riksdagsman 1918-1956. Urtyper för den duglige socialdemokratiska arbetarledaren och viktig företrädare för rörelsens andra framgångsrika generation.

Huvudparoll: **För frihet och demokrati, mot fattigdom och förtryck.**

Vädret: Strålände sommarväder.

Herr Erik Blomdahl hälsade välkommen.

Erik Fast inledde med en översikt över den oroliga tid, i vilken vi leva, och där de senaste årens diktaturer på sina håll helt lyckats förkväva demokratin. Även i vårt land saknas tyvärr ej heller dylika tendenser.

Unghögern och vissa närstående kretsar kurtisera öppet med diktaturen och en del av de frisinnade under Felix Hamrins ledning är när som helst färdiga till allians med dessa nazistanstuckna element. Det är sålunda nästan helt på socialismens axlar, som ansvaret vilar för demokratin bevarande. Arbetarna ensamma äro ej mäktiga denna uppgift, det visar sig bl.a. i Österrike, utan de måste härvidlag associera sig med närstående samhällslager. Den så förkättnade (fördömda) "kohandel" vid fjolårets riksdag hade varit av stor betydelse genom att utjämna motsättningarna mellan land och stad, mellan de båda skilda samhällsskikt, vilka båda få arbeta tungt och hårt för sin existens.

Kohandelns verkningar: Hjälpen blev i vissa avseenden ej vad vi hoppats, då arbeten i statens regi försvårades, men vi ha ingen anledning att känna oss besvikna. Ännu återstår en grupp jordbrukare, vilka hittills ej fått något av statshjälpen, nämligen de mindre jordbrukarna. Det är emellertid socialdemokraternas avsikt att söka driva upp försäljningspriserna också för denna yrkeskategori, så att den kan erhålla bättre existensvillkor. I och med att jordbrukets ställning förbättras, förbättras också situationen för arbetarklassen och hela landet i övrigt. Så kom talaren in på

ryssavtalet. Till försvar för regeringen anfördes bl.a. att initiativet till avtalet togs av jordbrukets och industriens män samt att skillnaden mellan deras förslag och regeringens var helt obetydligt. Det enda fel, som sålunda kan tillvitats finansministern är att han har trott för gott om människorna och ej omedelbart skaffat sig "svart på vitt" på sina underhandlingar med storfinanserna. Så snart det blev fråga om ett avtal med Ryssland, började genast borgarpressen att tala om goda tider, och att vi inte behövde kasta oss in i dylika äventyrligheter. Vad menar man alltså på det hållet med goda tider? Jo, när 20% av arbetarna går arbetslösa. Till sist kom herr Fast in på frågan om regeringens existensberättigande och fackföreningsrörelsens förtjänster och fel. I den första punkten ansåg han, att ett regimskifte ej borde företagas förrän folket sagt sitt om den sittande regeringens politik. Fackföreningsrörelsen har rätt att bli dömd som andra rörelser, alltså genom att väga förtjänsterna mot bristerna. Tiden är mörk och svår för demokratin. Men det saknas inte ljuspunkter som kunna stimulera oss i vårt framtida arbete, avslutade Fast.

Herr Blomdahl föredrog ett uttalande, som antogs.

1935.

Antal demonstranter: I tåget: 1.300, 30 fanor. På plats: 3.000.

Demonstrationsväg: Margretegårdeparken- Folkets Park.

Talare: Riksdagsman Tage Erlander, Lund, blivande partiordförande.

Tåget: Uddevalla, Bäve och Ljungskile arbetarekommuner inledde, sedan följde kvinnoklubbens fägring.

Postmännens fana var ljusblå bland allt det röda.

Vädret: Härligt solsken.

Emil Sahlgren hälsade välkommen och minde om dagens betydelse och varför alla samlats under de röda fanorna, främst som en sympati och ett stöd för regeringens välfärdspolitik.

Tage Erlander framhöll betydelsen av att staten driver en aktiv försörjningspolitik. Privata kapitalet kan och förmår inte ge försörjning åt alla. Utan åtgärder från staten och det allmännas sida, hade vårt land haft mellan 35-40.000 fler arbetslösa än det i närvarande stund har. Men ännu återstår mycket att göra för regeringen. Som ett led i den hittills förda arbetspolitiken framhöll talaren regeringens försök att skaffa folket dugliga och nya bostäder. Vidare behandlades pensionsfrågan, varvid talaren fick tillfälle att kritisera de borgerliga partiernas inställning. Försörjningsfrågan för vårt lands vidkommande måste lösas, slutade talaren, och den måste lösas på de av arbetarepartiet anvisade vägarna. Herr Blomdahl uppläste uttalandet som antogs.

Innehåll: Hälsar med tillfredsställelse regeringens förslag till förbättring av folkpensionerna. Protestera mot det demagogiska (folkuppvigande) hetsen kring monopolutredningarna, vilken för många endast är en förevändning att skjuta undan huvudfrågan om bättre pensioner åt de gamla, och uppfordra riksdagen att i år lämna sin medverkan till den

betydelsefulla reformens genomförande. Vänder oss mot dem som vilja missbruka tredjemansskyddet för att driva fram en lagstiftning, som skulle innebära en premiering av den osolidariske, samt bereda svårigheter för arbetarnas och böndernas ekonomiska organisationer i deras verksamhet för att skydda de bärande folkgruppernas intressen och därigenom också befördra allmänt väl. Vi demonstrera för samförstånd mellan det arbetande folkets olika grupper, demokrati och frihet, för fred och för folkförbrödning, för solidaritet och socialism.

(Konflikten om trejemansskyddet handlade ytterst om fackföreningarnas ställning i samhället och högerkrafternas önskan om att begränsa det fackliga inflytandet).

1936.

Antal demonstranter: I tåget 1.400. På plats 3.000.

Talare: Riksdagsman Emil Olovsson, Västerås.

Nytt standar för året: de arbetslösas förening. På det såg man en arbetare, som framför en fabriksbyggnad med en strålände sol bakom, slet sönder A-K- bojorna.

Övriga paroller: Styrbordsklubbisterna propagerade för anslutning och en del av dem voro försedda med röda fanor samt sjöngs Internationalen.

Vädret: Regnet föll och det var kyligt.

Erik Blomdahl hälsade välkommen.

Emil Olovsson framhöll att fast nöden i Bohuslän f.n. är betydande just nu råder dock betydligt bättre förhållanden än då de svenska arbetarna första gången ställde upp till demonstration. Förhållandena äro bra i vårt land för närvarande, och det beror på vår laglydiga och högtstående arbetarklass med medborgarrätt och ansvar. Vårt land står som ett lysande föredöme för en hel värld. Trots nöd på sina håll, däribland i detta läns stenhuggeridistrikt, reder sig Sverige bättre än något annat land i världen. Orsaken härtill är bl.a. att söka i den socialdemokratiska välfärdspolitiken, som utan stöd hos själva folket aldrig kunnat föras så långt. Talaren redogjorde för välfärdspolitiken. Vi har kommit till rätta med arbetslösheten, men det gäller att fortsätta på den inslagna vägen.

Talaren behandlade även de förbättrade folkpensionerna samt försvaret. Varje tanke på att ställa landet utan försvar är uteslutet, men man vill ej vara med i någon kapprustning. Framtidens väg ter sig ganska ljus, om än skuggorna vid sidan stå mörka. Det är vårt hopp att vi skola kunna göra vägen så bred och lättframkomlig som möjligt.

Så fick Emil Olovsson äran att överlämna det av fackliga

Centralorganisationen i Uddevalla, till de arbetslösas förening, skänkta standaret. Han gjorde det under uttalande av den förhoppningen, att föreningen som sådan inte måtte länge bestå, utan att medlemmarna snarast måtte få arbete i den fria marknaden. Standaret förklarades invigt. Herr Örngren mottog standaret. Erik Blomdahl föredrog slutligen ett uttalande som antogs.

1937.

Antal demonstranter: 2000 gick i tåget. 1.000 tillkom i Folkets Park.

Demonstrationsväg: Margretegårde- Folkets Park.

Talare: Riksdagsman David Gustafsson från Västerås.

Huvudparoll: **Arbete till avtalsenliga löner**, krävde de arbetslösas förening.

Vädret: Strålande majväder.

Erik Blomdahl, ordf. i arbetarekommunen talade och minde om anledningen till att man samlats och erinrade om Spaniens lidande folk.

David Gustafsson berörde i korthet läget i Spanien, men ägnade huvudparten av sitt tal åt att visa på de resultat som socialdemokraterna har uppnått. Folkpensioneringen har ordnats på ett bättre sätt.

Lantarbetarnas arbetstid har delvis reglerats. Moderskapspenningen och mödrahjälpen har lett till att de värsta ekonomiska bekymren för de sämst ställda i samhället avhjälpats. Beredskapsarbeten skall igångsättas. Det viktigaste är att vi alltjämt kunna hålla arbetarklassen samlad och enig och man kan säga att den aldrig varit så enig som nu.

1938.

Antal demonstranter: 2.000 deltagare marscherade till Folkets Park, där 1000 samlats.

Talare: Riksdagsman G. Pettersson från Hällbacken.

Huvudparoll: **Leve freden, friheten, leve demokratin.**

Vädret: Sol över de röda fanorna.

Erik Blomdahl hälsade på arbetarekommunens vägnar de närvarande välkomna.

G. Pettersson minde om dagens betydelse och skillnaden nu och för 40 år sedan. Han gav en hastig exposé över förhållandena ute i världen; i Berlin, Rom och Moskva. Han sjöng demokratins lov och hoppades att samhörigheten mellan Nordens stater för alltid måtte bestå, samt att Nationernas förbund (föregångare till FN) måtte stärkas. Oron ute i världen har gjort att även svenskarna måste tänka på att rusta för att värna om demokratin. I den rustningen måste vi alla förena oss.

Svenska flaggan bars för första gången i spetsen på tåget.

1939.

Antal demonstranter: 2000 pers i tåget. I Folkets Park 3500 personer.

Talare: Norska landsorganisationens sekr. Lars Evensen och Red. Sven Söderberg från Göteborg.

Vädret var vackert.

Lokal talare: Rådman Blomdahl hälsade välkommen i Folkets Park.

Rådman Blomdahl ansåg dagens demonstration vara en av de största i Uddevalla. Han sade vidare: vid det socialdemokratiska partiets 50-årsjubileum hyllade vi minnet av dess pionjärer och lovade att i dess anda väl förvalta det dyrbara arv de givit oss. Vi vänder oss mot den våldsanda som breder ut sig i världen och hotar att släppa lös krigsfaror.

Vi demonstrerar för rätt och frihet, för fred och folkförsoning. Leve demokratin och friheten. Leve freden.

1:a maj är inte blott arbetarnas samlingsdag, utan även som en frihetens symbol, menade Lars Evensen.

Nordens landsorganisationer äro bland de starkaste i hela världen. Och det socialdemokratiska partiet är i alla de nordiska länderna det största partiet med mycket stort inflytande på den kommande utvecklingen. Vi kunna sålunda, ansåg talaren, se ganska tryggt mot framtiden. Ty det är missnöjet som driver världen framåt.

1940.

1:a majdemonstrationerna blev inställda i våra trakter på grund av mötesförbudet. Men i stora delar av Sverige samlades man till möten och demonstrationer, de fyra storpartierna i god enighet. Det förnämsta mötet hölls på Gärdet i Stockholm där statsminister Bagge, redaktör Österström och LO- chefen Lundberg talade.

1941.

Antal demonstranter: 2000 i tåget. Vid Folkets Park 4000.

MEDBORGARTÅGET (I stället för arbetarrörelsens 1 maj).

Demonstrationsväg: Kungstorget- Folkets Park.

Vädret: Sol och vackert väder.

Talade gjorde: Borgmästare Westin, riksdagsman John Eriksson Kinna och riksdagsman Waldemar Svensson Ljungskile.

Borgmästare Westin hälsade publiken välkommen.

Medborgartåget i Uddevalla blev en värdig och imponerande manifestation av befolkningens vilja i denna ödesdigra tid. I tåget fördes, efter den första musikkåren, tre Svenska fanor och sedan följde i bredd Uddevalla Arbetarekommun, kvinnoklubben och Styrbords "röda dukar". I första ledet gick Arbetarekommunens ordf. Erik Blomdahl, borgmästare H. Westin, statsfullmäktiges vice ordförande Herman Sanne och drätseldirektör N. Elmer samt häradshövding T. Gislander.

1942.

Antal demonstranter: 1500 gick i tåget. 3000 i Folkets Park.

Demonstrationsväg: Kungstorget- Folket Park.

Talare: Riksdagsman Karl Ward från Norrköping.

Huvudparoll: ***Fram under frihetens fanor.***

Vädret: Strålande vårsol.

Rådman Blomdahl höll ett inlednings- och hälsningsanförande.

Karl Ward erinrade inledningsvis om våra stora försvarsutgifter. De är nödvändiga sade han, ty vi måste visa världen att vi inte ämnat vika oss för hot. Vi har nu en samlad nationell front, för vilken rikets försvar och intressen äro det väsentliga. Vårt läge har trots allt inte varit så utsatt som andra nationers. Men man kan också hysa den förhoppningen att när

ett folk står så rustat som vårt innebär detta ett återhållande moment för ev. angripare.

Tre musikkårer spelade.

1943.

Antal demonstranter: 1600 gick tåget. 3000 i Folkets Park.

Demonstrationsväg: Margretegårde- Folkets-Park.

Talare: Riksdagsman 1938-1954, K.J Olsson från Göteborg.

Huvudparoll: **Fram för frihet och demokrati.**

Vädret var vackert.

Rådman Erik Blomdahl, arbetarekommunens ordf., hälsade demonstrationsdeltagarna och riksdagsman Olsson välkomna.

Riksdagsman Olsson inledde med att tyvärr ser det just nu mörkt ut för tankarna på fred och frihet och samförstånd mellan folken. Förstörelsen växer, städer läggas i ruiner, kyrkor raseras. Överallt arbetar fabriker och laboratorier blott på att få fram förstörelseverktyg, allt under det att folket måste dra åt svångremmen. Nöden och eländet griper omkring sig.

Krigets krav måste gå före allt annat, t o m civilbefolkningen har indragits i kriget, på ett sätt som aldrig förr. Bomberna göra ingen skillnad på sjuka och friska, kvinnor och barn.

1944.

Antal demonstranter: 1500-2000.

Demonstrationsväg: Kungstorget - Folkets Park.

Talare: Riksdagsman 1931 - 1958, Edgar Sjödal, Göteborg.

Huvudparoll: **Sverige en frihetens oas i diktaturens stora öken.**

Vädret: Det blåste friskt utåt söder så det blev mycket vind i fanorna.

Rådman Erik Blomdahl hälsade de närvarande välkomna på Uddevalla arbetarekommuns vägnar. Vi vilja ge uttryck för vår önskan om att det måtte bli fred på jorden, sade rådmannen.

Riksdagsman Sjödal framhöll inledningsvis att socialdemokraterna nu för femte gången sedan världskrigets utbrott kallat till samling under de röda dukarna. Utan demokrati kan inga fria folkrörelser tänkas, sade han vidare. Sverige får i dessa dagar inte bara hjälpa våra närmaste broderfolk och grannar, även de krigförande får här en fristad. De svåraste problemen uppstår efter kriget.

Övrigt: Två musikkårer blåste takten och fanorna och standarens antal var många. I en paroll manades allmänheten stödja bössinsamlingen för Norges svältande barn. Det var talrik tillslutning med de flesta gamla veteranerna i spetsen.

1945

Antal demonstranter: 1500 gick i tåget, 500 tillkom i Folkets Park.

Talare: Kyrkoherde Bertil Mogård Stockholm, ordförande Broderskap 1929-1954, riksdagsman 1924-1932 och 1948-1961.

Huvudparoller: ***Ekonomisk rättvisa och social trygghet. Ingen vapenövning för skolungdom. Rättvis fördelning av miljonvinsterna. Höj arbetslönerna.*** Samt metallarbetarnas speciella standar: ***För ett segerrikt slut på metallstrejken.***

Vädret: Himlen var blygrå, vinden var kraftig och rev och slet i fanorna. Arbetarekommunens ordförande Blomdahl framhöll att 1:a maj blivit internationell högtidsdag för arbetarklassen, som då framför sina krav och önskemål, nu närmast gällande fri handel, fred och försoning.

På ett i sak klart och till formen hovsamt sätt framlade kyrkoherden socialdemokratins aktuella önskemål. Det som sås med våld ska förgås med våld, medan det som sås med hedersamt arbete skall bära god frukt, så sant som sanningen aldrig kan dö. Då man nu firade minnet av den Brantingska ministärens framträdande för 25 år sedan kunde man konstatera en glädjande utveckling, som till stor del präglats av socialdemokratiskt reformarbete. Vårt land har under dessa 25 år visat tydliga tecken på framåtskridande på en mängd områden, varpå exempel gavs såsom att förhållandena på arbetsmarknaden stabiliserats, sociala reformer gjorts, levnadsstandarden höjts m.m.

Två musikkåror spelade.

1946.

Antal demonstranter: 1500 pers.

Demonstrationsväg: Kungstorget- Folkets Park.

Talare: Ombudsman i "Skogs och Flottnings" Einar Kilander, Gävle.

Huvudparoller: ***Sysselsättning åt alla, industriell demokrati. Fred, frihet och socialism. Trygghet, arbete åt alla.***

Övriga paroller: ***Mera demokrati inom näringslivet.***

18 dagars semester åt alla, samt en vädjan till ungdomen att ansluta sig till den socialdemokratiska ungdomsrörelsen.

Ordföranden i Uddevalla arbetarekommun Bengt Blomdahl erinrade om att det var första gången på många år som arbetarna kunde fira första maj under det att fred råder i världen.

Einar Kilander framhöll att det var den första maj i fjol som mänskligheten fick budskap om att Hitler var borta. Han uttryckte sin tillfredsställelse över att arbetarna i såväl våra närmaste grannländer som i ett flertal andra stater nu ha möjligheten att framföra sina krav efter att i flera års tid har varit berövade sin frihet.

Det märktes att demonstrationerna blivit en tradition som trängt djupt in i folkmedvetandet men att de också blivit något av ett skådespel, ty det var säkerligen flera som kantade de gator där demonstrationståget drog fram än de som gingo i tåget. Det kvinnliga inslaget i tåget var ganska rikt. Ett stort antal barn hade också slutit upp i tåget.

1947.

Antal demonstranter: 1600-2500, varierande uppgifter.

Demonstrationsväg: Kungstorget- Folkets Park.

Talare: Ossian Sehlstedt, Eskilstuna. Förbundsordförande SSU 1940-1943, riksdagsman 1949-1969.

Huvudparoll: **Vi stödjer regeringens skatteförslag.**

Övriga paroller: **Snabbare avtalsförhandlingar. Kortare värnplikt och en enig arbetarfront mot storfinansen.**

Små folket för socialism.

Demonstrationstågets fanor fladdrade för frisk vind med sol.

I Folkets Park hölls hälsningstalet av ordf. i arbetarekommunen Bengt Blomdahl som erinrade om att Per Albin Hansson gått bort sedan arbetarekommunen förra gången samlades till manifestation. Hans insatser i olika avseenden behöver inte erinras om. Svensk socialdemokrati under Tage Erlanders ledning skall fortsätta arbeta i Per Albin Hanssons anda. Det nya skatteförslaget som behandlades rätt utförligt på mötet, är avsett att något öka bördorna på dem som har möjlighet att bära dem.

1948.

Antal demonstranter: 1200. I Folkets Park ökade siffran med 200-300 personer.

Demonstrationsväg: Kungstorget- Folket-Park.

Talare: Red. Ragnar Turbo Söderhamn.

Vädret var mycket blåsigt.

Thore Carlén, FCO, hälsade deltagarna och talaren välkomna till Folkets Park.

Ragnar Turbo erinrade om det allmänpolitiska läget ute i världen. Freden har kommit, men vilken fred, sade han bl.a. Ett andligt och materiellt förfall utan like råder. Det värsta av allt är att människorna inte tror på framtiden därnere i Europa och att dragkamp har uppstått mellan öst och väst, i vilket det gäller för parterna att försäkra sig om de bästa utgångspunkterna för ett nytt krig. Vi har dock kanske rätt att vara lite mer optimistiska än vad vi i allmänhet är. Det som sker ute i Europa är kanske blott den stabiliseringsprocess genom vilken freden skall säkras. Visst är det nödvändigt att rusta för att behålla freden men vi måste också rusta upp för freden. Produktionsapparaten måste komma igång och människorna ha en hygglig försäkring. Framför allt måste de återfå sin tro på framtiden. Han varnade också publiken för att bidra till att skapa ett "borgerligt-kommunistiskt" block i riksdagen. Han slutade med att bl.a. nämna att socialdemokraterna visst inte lagt efterkrigsprogrammet på hyllan. Partiet skall fortsätta efter utstakade linjer och arbeta i Hjalmar Brantings och Per Albin Hanssons anda.

1949.

Antal demonstranter: 2000 pers. 2 musikkårer.

Demonstrationsväg: Kungstorget- Folket Park.

Talare: Riksdagsman Walter Sundström Skövde.

Huvudparoller: **För regeringens stabiliseringsprogram. För fred, frihet och demokrati.**

Vädret: Strålande sol från klarblå himmel med en kraftig vind.

Redaktör Axel Andersson önskade deltagarna välkomna.

Årets förstamajdemonstration går i jubilerandets tecken, sade talaren och erinrade om att arbetarnas politiska och fackliga rörelser i år kunnat fira 50 och 60 års jubileum, vartill kommer att förstamajdemonstrationen i Uddevalla kunnat fira 50-årsminne. Det var en skara på 300 pers. som 1899 tågade från torget till Skansberget. En av dem som då var med var Johannes Hermansson. Han hade mött upp också vid dagens demonstration och hälsades som en av veteranerna. Främsta kravet på den tiden var allmän rösträtt och 8 timmars dag, jämte andra önskemål, som nu lyckligen förverkligats och växt upp i den mark som pionjärerna bröt. Arbetarpartiets pionjärer bl.a. Hjalmar Branting, August Palm och Per Albin Hansson ägnades en varm och helhjärtad hyllning och sist gavs vackra blommor åt statsminister Erlander, som gavs betyget att ha visat sig vara fullt värdig att uppbära förpliktelser och traditioner, som han har satts att övertaga. Svenska arbetarpartiet har ingen anledning att misströsta om framtiden och han utbragte ett fyrfaldigt leve för fred, frihet och demokrati, som också i fortsättningen måste bli ledstjärnan för arbetet att bevara och utbygga ett lyckligt och gott folkhem i Sverige.

1950.

Antal demonstranter: 2000 pers. 2 musikkårer.

Demonstrationsväg: Kungstorget- Folkets Park.

Talare: SSU:s förbundsordförande Frans Nilsson. Blev sedemera chefredaktör för Arbetet.

Huvudparoll: **Arbetarna kommer att kräva högre lön till hösten.**

Vädret: Det regnade hela förmiddagen och visserligen hade det slutat vid halv tretiden, men himlen var alltjämt mulen och hotfull.

Typograf Tore Carlen hälsade välkommen.

Frans Nilsson gav inledningsvis en kort återblick på socialdemokraternas historia och framhöll att framgångarna ej kunnat vinnas utan samspel mellan de fackliga organisationerna och partiet. I detta sammanhang polemiserade han mot den av några riksdagsmän från folkpartiet framställda motionen om lagstiftning mot kollektivanslutningen. Han ansåg inte att man vann något med en dylik lagstiftning, ty om den bifalles kommer medlem i den fackliga rörelsen att ställas inför frågan om han vill tillhöra det socialdemokratiska partiet eller ej. Vederbörande måste svara ja eller nej, förklarade han. I fortsättningen kom talaren in på socialdemokratins målsättning. Han beklagar att efterkrigsförhållandena omöjliggjort förverkligande av sjukförsäkringslagarna. Som ett framtidsmål uppställde han fem dagars arbetsvecka, men upplyste samtidigt att planen måste uppskjutas i avvaktan på de ekonomiska förutsättningarna. Ty vi har kommit till den gräns, där det ej finns utrymme för vilka utgifter som helst, såvida vi inte kan öka produktionen

eller pålägga oss själva högre skatter. Nästa år kommer 3 veckors semester att beslutas.

Arbetarekommunens ordf. Harry Persson tackade Frans Nilsson för hans medverkan i Uddevalla.

1951.

Antal demonstranter: 1000 pers.

Demonstrationsväg: Kungstorget- Folkets Park.

Talare: Riksdagsman Gösta Malmström, Stockholm.

Vädret: Första maj blev kall och ruggig. Det började regna vid tolvtiden.

Vårgrönka och snö om vartannat de första dagarna i maj, den sensationen upplevde man då barnen kastar snöboll och plockar vårblommor på vartannat. Föredraget måste för första gången i förstamajdemonstrationens historia läggas i Kongresshallen som därmed fick sitt första "eldlop" för säsongen. En bättre premiär än ett förstamajtal kunde man nog inte tänka sig för denna byggnad.

1952.

Antal demonstranter: 900 pers. 2 musikkårer.

Demonstrationsväg: Kungstorget- Folkets-Park.

Talare: Riksdagsman Fridolf Thapper, Stockholm. Riksdagsman 1941-1968, talman 1960-1968.

Huvudparoller: **För fred och samförstånd i världen.**

Fred med frihet. För full sysselsättning och fortsatt reformarbete.

Övriga paroller: **Vi kräver byggnadsarbete året runt.** Den kristna gruppen: **Bären varandras bördor.**

Vädret: Vårvarm demonstration i Uddevalla.

Det ekonomiska läget präglade majtalen. Till tonerna av "Upp till kamp emot kvalen" från en högtalare började man vid 14.30 tiden samlas under fanorna och de nyfiknas antal steg i takt med att man närmade sig det magiska treslaget. På sina håll var det förvånansvärt liten uppslutning kring standaren. Utmed vägen hade åtskilliga uddevallabor tagit plats för att se demonstranterna, där gamla kämpar gick sida vid sida med dem som övertagit arvet.

1953.

Antal demonstranter: 800 pers. 2 musikkårer.

Demonstrationsväg: Kungstorget- Folkets Park.

Talare: Riksdagsman och blivande talman i riksdagen, Henry Allard, Örebro.

Huvudparoll: **Med samlad kraft mot samma mål.**

Övriga paroller: **För fred och internationellt samarbete Bären varandras bördor, Broderskap.**

Redaktör Nils Hillén hälsade mötesdeltagarna välkomna till en solig och gudabenådad första maj.

Riksdagsman Allard menade i sitt tal att det förr kanske var mera påtagliga saker man demonstrerade för. De ting arbetarna då stred för har blivit verklighet. Men det finns ändå lika stora skäl för att vi upprätthåller förstamajtraditionen. Det finns fortfarande många angelägna frågor där arbetarna bör framföra sina mål och ta ställning. De ekonomiska frågorna har varit i förgrunden de sista åren, konstaterade han. Debatten har huvudsakligen gällt vilka vägar man skall följa medan alla i stort sett varit eniga om målsättningen. Riksdagsman Allard talade också om de resultat som socialdemokraterna uppnått under tiden de har haft makten. Han nämnde bl.a att den fulla sysselsättningen bevarats och att stora löntagargrupper under 1952 inte bara fick kompensation för dyrtiden utan också verkligen fick en reallönehöjning. Den arbetslöshetsprocent vi har nu ansåg han inte vara stor och jämförde med Holland och Danmark i det avseendet. Vi får inte isolera oss från det som händer utanför vårt land. Om en allvarlig nedgång i konjunkturen kommer gäller det att vara rustad. De människor som vill arbeta skall få möjlighet till detta, det har alltid varit en arbetares politik.

1954.

Antal demonstranter: 750 pers.

Demonstrationsväg: Kungstorget- Folkets Park.

Talare: Riksdagsmannen Erik Gereon Fast från Nässjö.

Vädret: Regntunga moln, men regnet började inte falla förrän demonstrationen var över.

Redaktör Nils Hillén underströk glädjen över att det var vår och acceptabelt väder, samt att man fick samlas till vårens firande i frihet och fred. Orosmolnen saknades dock ej ute i världen och mot dem måste man enigt möta upp. Bland annat för neutralitet och fortsatt frihet ville man demonstrera.

Harriet Eriksson sjöng några vackra sånger till vårens lov och Fru Märtha Hillén deklamerade och så överlämnades ordet till riksdagsmannen Erik Gereon Fant. Han började med en utrikespolitisk återblick och slog fast att socialdemokraterna yrkar på förbud mot atombombens användande. Regeringens utrikespolitik är alliansfriheten och den gillas av övervägande flertalet av Sveriges folk. Oppositionens tal om att vi borde etablera militärt samarbete med de nordiska grannfolken går ej att genomföra, ty Danmark och Norge är med i Atlantpakten. Tveklöst och självständigt skall vi i stället handla och med allt hänsynstagande till FN-stadgans bud.

1955.

Antal demonstranter: 600 pers.

Demonstrationsväg: Kungstorget-Folkets Park.

Talare: Karl Kilbom.

(Kilbom lämnade det socialdemokratiska partiet 1917. Han bildade en egen kommunistisk rörelse, men återvände till socialdemokratin 1938).

Huvudparoll: **För fred, folkbrödning, trygghet och rättvisa.**

Arbetarekommunens ordf. redaktör Nils Hillén välkomsttalade. Han erinrade om hur förhållandena var för jämt 10 år sedan. Kriget hade just upphört, men den av alla efterlängttade freden har ännu i dag ej slutits. Det finns sålunda stora arbetsuppgifter kvar i det internationella samarbetet.

"Arbetets söner" sjöngs och Fru Märtha Hillén deklamerade en hyllning "till veteranerna". Så höll Karl Kilbom sitt 44:de förstamajtal.

Ledaren i Bohuslänningen uttryckte sig så här: Första maj är i år lika aktuell som någonsin, hette det i en av maningarna till uppslutning omkring fanorna och talarstolar. "Låt potatisen vara, begravn inte Din själ i en dynghög". Resultatet blev så vitt man förstår av rapporterna sämre än vanligt. Med vem kan också lockas av att höra den gamla revolutionären Kalle Kilbom tala borgerlig räntepolitik.

Karl Kilbom sade bland annat att i bland tycker man nog att en hel del har lätt för att glömma det som varit och går omkring och kverulerar. För 50 år sedan var genomsnittsinkomsten 650 kr per år, visserligen var penningvärdet annat men den inkomsten var inte till närmelsevis jämförbar med vad den är i dag. Talaren kom in på det sociala reformarbetet och nämnde bl.a. att det så sent som 1910 var 90.000 barn i Sverige som inte hade någon skolundervisning. Han nämnde vidare att arbetstiden för 50 år sedan var 12-14 timmar per dygn. Den sociala politiken socialdemokraterna har fört har haft till resultat att socialbudgeten har stigit från 630 milj. 1939 till 4.800 nu, sade talaren. 1932 fanns det bortåt 300 000 arbetslösa medan vi i dag har den fulla sysselsättningen. Men vi har samtidigt ett överskottskapital på en miljard som det inte finns varor till. Tvångssparandet skulle vi haft redan för fem års sedan. Underligt nog säger folkpartiledaren Bertil Ohlin att faran för inflationen är överdriven, men nationalekonomen Ohlin borde veta att det är lätt att sätta igång ett krig men man vet inte hur det slutar. På samma sätt är det med inflationen. Och så var det dags för herr Kilbom att hålla en mycket skarp vidräkning med de krafter bakom löntagarna som sätter i gång inflationen.

1956.

Antal demonstranter: 800 pers.

Demonstrationsväg: Kungstorget- Folkets Park.

Talare: John Lundberg, riksdagsman 1959-1970, Uppsala.

Huvudparoll: **För fred och pensioner.**

Övriga paroller: **Socialdemokratin mot framtiden. Bären varandras bördor. Rättvisa åt barnfamiljer, högre pension, kortare arbetsdag.**

Redaktör Nils Hillén önskade deltagarna välkomna.

Vårsånger sjöngs av Harriet Eriksson.

John Lundberg Uppsala höll ett halvtimmes långt föredrag och började med en återblick med utgångspunkt från den gamla biskopens ord om "

Frihet är det bästa ting". Längtan till frihet har alltid präglat folken och kanske mest de kroppsarbetande människorna, vars lott ingalunda var lätt i gångna tider. Nu har frihet till viss del vunnits och påpassliga skribenter har i dagarna frågat om demonstrationen längre tjänar någonting till. Det gör det, sade herr Lundberg. Detta behövs som värn för vad som vunnits av frihet och medbestämmanderätt och genom och under de röda fanorna vill man alltjämt arbeta för att bevara vad som uppnåtts. Mellan dagens Sverige och de som upplevde de bittra striderna i Sundsvall 1879, Mackmyra och Ådalen m.fl. är skillnaden stor. Trots bitterheten över dessa händelser svek aldrig svensk arbetarrörelse Hjalmar Brantings ord att man blott skall segra genom övertygelse som vapen. Herr Lundberg kom i sitt anförande att rikta blickarna mot framtiden, en framtid som kommer att präglas av den enorma utvecklingen på tekniska och andra områden. Atomkraften inger både skräck och förhoppningar. Det är en kraft som kan betyda mycket för människorna sade han. Frihetslängtan är också en väldig kraft, frihet är något varken arbetarrörelsen eller de enskilda människorna kan leva utan. Så länge frihet och människovärde är hotat har arbetarrörelsen en anledning att samlas under de röda fanorna. Det är sant att Sverige förvandlats sedan de första pionjärerna började sitt arbete i arbetarrörelsen. Trots blod svett och tårar har vi bit för bit byggt vårt folkhem. Frihetslängtan är den dynamiska kraft som skapat folkhemmet. Arbetarrörelsen har gett människorna andlig frihet och i den fulla sysselsättningens samhälle har också jämlikheten kommit närmare. De sociala reformerna har bidragit till detta och jag anser, sade Lundberg, att dessa skall vara ett medel att fördela mellan olika folkgrupper. För de borgerliga är pengar och vinning allt. Hänsynen till sociala och kulturella reformer har kommit bort. Skattesänkningar är deras främsta intressen. Men vilka reformer skall man pruta på? En skattesänkning nu skulle för flertalet innebära reallönesänkning. Det skulle komma mer pengar i rörelse och inflationsfaran skulle bli större. Skatterna skall man, ansåg talaren, bruka i konjunkturstyrande syfte. Världsfreden är ingen utopi, men om fred ska bli möjlig måste vi åstadkomma en rättvis fördelning av tillgångarna. De nuvarande förhållandena bottnar i en mängd fördomar om det enskilda ägandet och bestämmanderättens värde, rasfördomar o.s.v. Om de miljoner som nu kastas bort till rustningar i stället kunde användas till att lindra nöden, om kulturländerna nyttjade tekniken till att skaffa fram mat åt människorna, då skulle vi ha möjlighet att uppleva en värld i fred.

1957.

Antal demonstranter: 400 pers. Tätt packade åskådare på trottoarerna i strålände sol.

Demonstrationsväg: Kungstorget- Folkets Park.

Talare: Redaktör Kaj Björk Göteborg.

Huvudparoller: ***För kortare arbetstid. Skärpt priskontroll. Lika rätt för alla unga till fortsatt utbildning.***

Hälsningstalare var redaktionssekreterare Nils Hillén. Han nämnde bland annat att man finner det politiska klimatet kärvare nu än tidigare. Det blåser upp till strid inom pensionsreformen. Man vill inte ha några privilegierade pensioner i samhället längre. För att lösa pensionsfrågan rättvist behövs det enighet mellan socialdemokratin och fackföreningsrörelsen. Varvets sångkör sjöng några vårsånger och stadsmusikkåren spelade taktfast och vackert.

Redaktör Björk inledde med att bemöta de invändningar som gjorts även lokalt mot att första maj fortfarande firas som en demonstrationens dag. Vi kan visserligen njuta av en levnadsstandard som är den högsta i Europa. Socialdemokratin får dock ej uppträda som de belåtnas parti, det finns mycket som alltjämt är skevt i samhället och för en ändring härav vill man demonstrera i år och framgent. Samhällets förmåner måste delas mera rättvist än vad hittills åstadkommits via skatter och socialvård. De klassprivilegierade har alltjämt för stora andelar av inkomsten och förmögenheten och barnen i de många hemmen för liten tillgång till högre skolutbildning. Mest aktuell är dock pensionsfrågan och den måste lösas enligt socialdemokratins och fackföreningens recept. Frågan om tjänstepension har varit under utredning ett tiotal år, varför det ingalunda är för tidigt att man nu går från ord till handling och fattar beslut. Man räknar på socialdemokratiskt håll med en hårdstrid både vid höstens folkomröstning och vid frågans realbehandling i riksdagen. Omröstningen har regeringen gått med på trots att den ingalunda är övertygad om att frågor av så komplicerad art som pensionsärendet är lämpligt att låta folk rösta om. Alla olika alternativ som framkommit i utredningen skall ställas under omröstning. Det är sålunda icke den här gången att säga ja eller nej vid folkomröstningen. Kaj Björk vände sig i fortsättningen mot folkpartiet, vars inställning till pensionsfrågan har skarpt kritiserats. Den borgerliga propagandan spelar nu på skrämelsen och det står ganska klart att de borgerligas krav på en folkomröstning i pensionsfrågan har till syfte att skrämja väljarna att säga nej. Socialdemokraterna har trots detta accepterat kravet på en folkomröstning för att inte behöva utsätta sig för beskyllningen att frukta väljarna. Kontentan av talarens redogörelse för det socialdemokratiska förslaget i pensionsfrågan innebär en pensionering efter enhetliga linjer oberoende av om pensionstagaren byter anställning eller inte. Talaren slutade med att konstatera att det är de borgerliga som velat ha denna kamp. Låt dem få en kamp och låt oss inte förtröttnas i den kampen.

Målaren Rune Efraimsson avtackade talaren och föredrog partiuttalandet. Som avslutning sjöngs Internationalen.

1958.

Antal demonstranter: 2000 pers.

Demonstrationsväg: Kungstorget- Folkets Park.

Talare: John Ericsson, F.d. statsråd 1945-1957.

Huvudparoll: **Pensioner och arbetslöshet.**

Vädret: Friska västanfläktar, sol hela dagen.

Kravet på trygghet är en realitet som bärs upp av massorna. I ett sysselsättningssamhälle ställer individer högre krav på trygghet än i gårdagens fattiga Sverige. Det borde inte finnas någonting i pensionsfrågan som medför att just den skall vålla strid, medan man nått enighet om de andra trygghetsfrågorna. Skillnaden är att pensionsfrågan behandlas i ett förändrat parlamentariskt läge sedan 1956 års val.

Socialdemokratin är i minoritet i riksdagens andra kammare.

Pensionsfrågan erbjuder en möjlighet att störta regeringen. I de borgerliga tidningarna talar man alltmer öppet om att det i första hand gäller en strid om den politiska makten. I dagens samhälle företräder socialdemokratin en fast beslutsamhet att tillgripa alla de åtgärder som kan bli nödvändiga för att bekämpa uppdykande arbetslöshet. För att kunna hålla den utfästelsen måste vi se att samhället har erforderliga resurser till sitt förfogande. Vi måste inom rimlig tid komma fram till någorlunda effektiva pensioner och få bort den bitterhet och det missnöje som nu råder och det måste ske genom lagstiftning, tillade han. I ett avsnitt kom talaren in på betydelsen av trygghet i arbetet och nämnde den insats som staten gjorde under de veckor varvskrisen varade, då många i Uddevalla och hela Bohuslän förresten, fick känna trycket av den osäkerhet och de plågor som följer med ovissheten om den fortsatta arbetsinkomsten. Han pekade på regeringens och Gunnar Strängs insatser, samt sade dessutom bl.a. "Jag vill endast slå fast ett par ting, som inte gärna går att förneka. Hade inte Gustaf Thordén varit kunnig, visat dristighet och framåtanda hade det aldrig byggts något varv i Uddevalla. Tekniskt sett har det från alla håll fått erkännanden. Om Thordén inte haft sinne för stora affärer, hade varvet inte haft den orderstock, som det har i dag".

1959.

Antal demonstranter: 300 personer i Folkets Park.

Demonstrationsväg: Margretegårdeparken- Folket Park.

Talare: LO:s andre ordförande Herman Blomgren.

Paroller: **Stopp för kärnvapenprov. Internationell nedrustning.**

Riksdagsman Gunnar Gustafsson hälsade deltagarna välkomna.

Herr Blomgren inledde talet med en återblick på SAP:s 70 åriga historia och alla de illasinnade argument som de borgerliga partierna försökte stjälpas pensionsfrågan med. Om 14 dagar gäller det i riksdagen, sade herr Blomgren och även om herr Königson sagt sig i slutvoteringen följa regeringens förslag kunde man ändå inte vara säker. Det kunde ju inträffa att någon av egna partiets riksdagsmän insjuknade inför den viktiga röstningen. Han utlovade emellertid, att för den händelsen pensionsfrågan enligt regeringsalternativet inte skulle gå igenom i riksdagen, de borgerliga vid nästa val skulle få uppleva en kampanj de aldrig skådat

maken till. Dagens politiska läge i Sverige präglas av den största politiska kraftmätningen under de senaste 25 åren. Högern har tvingats bekänna färg, besparingspolitik på de sociala hjälpåtgärdernas bekostnad. En politik som vi bestämt tillbakavisar. Om pensionsfrågan går i lås så innebär inte detta att socialdemokraternas reformarbete är avslutat. Vårt program är ett ständigt bättre samhälle och får här aldrig finnas något som heter fullbordan.

Demonstrationen hade i år ersatts med att stadens arbetarorganisationers fanor bildade en fanborg, som tågade genom staden från Margretegårde- Folkets Park.

Helge Sundberg, FCO:s ordförande, avtackade herr Blomgren efter föredraget.

1960.

Antal demonstranter: 300-400 pers.

Demonstrationsväg: Hasselbacken- Folkets Park.

Talare: Riksdagsledamoten Annie Wallentheim, Nacka.

Vädret: Sol och regn.

FCO:s ordf. Helge Sundberg berörde de båda huvudpunkterna i årets förstamajtal: ATP och Sydafrika.

Annie Wallentheim sade bland annat: I våra dagars Sverige krävs kapitalinsatser som bara samhället kan åstadkomma, eftersom enskilda varken kan eller i regel vill svara för dem. Varje förkunnelse att individer hotas av samhället är felaktig, det kommer socialdemokratin att visa i strid med herr Hjalmarsson och andra företrädare för egoismen. Det är inte sant, som det görs gällande från oppositionen att den socialdemokratiska politiken har fört Sverige till den ekonomiska avgrundens rand. Det är heller inte sant att vårt lands ekonomiska politik sköts på ett sådant sätt att bilden av Sträng som sitter och rycker i budgettrådarna hur som helst, skulle ha någon verklighetsanknytning. Det är anledning för alla belackare att hålla i minnet, att det finns ekonomiska experter även inom finansdepartementet. Ungefär så formulerade årets första majtalare i Uddevalla, riksdagsledamoten Annie Wallentheim sin syn på den propaganda, som nu från borgerligt håll förs mot regeringen och som med förkärlek skjuter in sig på de ekonomiska problemen, främst skattepolitiken. Talaren gick hårt tillrätta med oppositionen, speciellt högern. Talet om att den nuvarande regeringspolitiken skulle innebära statens förkvävande av individen är grundfalskt, sade hon bl.a. Om man översätter de Hjalmarsska klagotonerna till klartext, så blir det enligt talaren "Håll på ditt" så blir det mindre åt det allmänna! Och det bör man kunna lita på, menar hon. I fortsättningen kom talaren även in på bostadspolitiken, försvarspolitiken, utbildning och sysselsättningsfrågor. Vad som är av vikt är att den socialdemokratiska politiken tar fasta på att folk skall ha arbete och inkomst. Allt sedan partiet kom i regeringsställning här i landet, har detta varit en fråga av yttersta angelägenhet. Och vi har otaliga bevis på att den förda politiken varit till

gagn för landets folk. Den aktuella situationen i Sydafrika kom även in i bilden och i det sammanhanget uttalade Annie Wallentheim sin avsky för profitintressen, som på en del håll här i landet saboterar den blockad mot sydafrikanska varor, som införts av den internationella fackföreningsrörelsen. Talet formade sig i sin avslutning till maning till kamp för de socialdemokratiska idéerna inför höstens val. Högerens inställning måste ses som en fara mot vår socialpolitik. Om det skulle bli en "rättning höger" i valet, hur skall då den nya regeringen se ut? Det är odiskutabelt att resultatet av den hittills förda socialdemokratiska politiken har ökat välståndet här i landet. Alternativet som väljarna har att räkna med är en borgerlig regering, som skulle bli oenig i det mesta.